

KØBENHAVNS KOMMUNE
Intern Revision

3. maj 2017

REVISIONSRAPPORT 2016

Socialforvaltningen

Opfølgning revisionsbemærkning 2015 Børneattester

MODTAGER

Nina Eg Hansen, SOF
Anders Kirchhoff, SOF

INTERN REVISION

Jesper Andersen
Solveig Petersen

Indholdsfortegnelse

1. INDLEDNING OG FORMÅL	3
2. LEDELSESRESUME OG KONKLUSION.....	4
3. OBSERVATIONER, RISIKOVURDERINGER OG ANBEFALINGER.....	4
4. FORVALTNINGENS TILTAG	7
5. BØRNEATTESTER.....	7
BILAG 1	9
BILAG 2	10

Bilag

1. Definition af prioriteter for risiko og væsentlighed
2. Oversigt over implementering på de fire borgercentre

1. INDLEDNING OG FORMÅL

Intern Revision (IR) har foretaget opfølgning på revisionsbemærkning fra 2015 vedrørende indhentning af børneattester i Socialforvaltningen (SOF).

Børneattestloven trådte i kraft 1. juli 2005. Det blev lovpligtigt for virksomheder, daginstitutioner, idrætsforeninger, spejderklubber osv. at indhente en børneattest, inden de ansætter eller beskæftiger en person, der skal have direkte kontakt med børn under 15 år. I 2012 blev børneattestloven udvidet, så pligten til at indhente børneattest også gælder ved ansættelse eller beskæftigelse af personer, der fast færdes blandt børn under 15 år og som derved har mulighed for at opnå direkte kontakt med børn.

En børneattest er en særlig straffeattest, der indeholder oplysninger om afgørelser, dvs. domme m.v., om visse seksualforbrydelser begået mod børn under 15 år. Børneattesten kan ikke indhentes uden forudgående samtykke fra ansøgeren/medarbejderen.

Omfanget af revisionen fastlægges ud fra en samlet vurdering af væsentlighed og risikoen for væsentlige fejl.

Revisionsmålet for undersøgelsen er at bedømme følgende:

Design af regler og retningslinjer:

På konkrete aktiviteter, som i dette tilfælde er indhentning af børneattester, skal kommunen identificere forhold som kan gå galt (risici), og som kan føre til sigtede eller utilsigtet fejl og mangler. På grundlag af identificerede risici, skal der på baggrund af en vurdering af væsentlighed og risiko udarbejdes retningslinjer og tilrettelægges kontroller, der imødegår disse risici.

I denne undersøgelse foretages en overordnet vurdering af regler og forretningsgange.

Implementering af regler og retningslinjer:

Regler og retningslinjer skal være implementeret i organisationen, for at de har en effekt. Det betyder at de skal være kendt, accepteret og udført i praksis.

Effektivitet i regler og retningslinjer:

Vurderingen af om regler og retningslinjer er effektive skal ske gennem en konkret test af, om de fungerer efter hensigten, herunder om de medvirker til at forebygge eller opdage fejl og mangler på området.

Rapporten forelægges for Revisionsudvalget. Rapporten vil endvidere - som følge af Økonomiudvalgets lovpligtige indseende med de økonomiske og almindelige administrative forhold inden for alle kommunens administrationsområder - blive sendt til Økonomiforvaltningens direktion til eventuel videre foranstaltning overfor Økonomiudvalget.

2. LEDELSESRESUME OG KONKLUSION

Lov om indhentelse af børneattest i forbindelse med ansættelse af personale mv. trådte i kraft 1. juli 2005. Loven er efterfølgende justeret, så flere beskæftigelsesområder og aktiviteter er omfattet. Kommunen er således i mange situationer forpligtet til at indhente børneattester på medarbejdere og frivillige mv., der har eller har mulighed for at opnå direkte kontakt med børn og unge under 15 år.

Ved revision af lønområdet i 2015 konstaterede vi, at det ikke i alle tilfælde, hvor det er påkrævet i SOF, er sikret, at børne- og straffeattester er indhentet inden den ansatte starter i job.

Det er vores opfattelse, at SOF's forvaltningsspecifikke vejledninger for indhentning af børneattester, senest ajourført i april 2017, på betryggende vis håndterer de kendte forhold i forvaltningen.

SOF har i samarbejde med KS primo 2017 gennemgået ca. 2.500 personalesager for kontrol af, om der foreligger en gyldig børneattest på personalesagen. SOF oplyser, at status pr. 2. maj 2017 viser, at der ikke er indhentet gyldig børneattest for 8 medarbejdere.

Det skal henstilles, at SOF fortsætter arbejdet med at indhente børneattester for de 8 medarbejdere, så det sikres, at lovens bestemmelser efterleves fuldt ud i hele forvaltningen.

3. OBSERVATIONER, RISIKOVURDERINGER OG ANBEFALINGER

Vedrørende vores gennemgang af kommunens processer for indhentning af børneattester har vi følgende bemærkninger:

Organisationsområde i KK		SOF	Revisionsområde/ emne	Børneattester	
Ref.	Observation	Risiko- beskrivelse	Anbefaling	Risiko & væsentlig- hed	
Regler og retningslinjer for indhentning af børneattester samt implementering	<p>2015 (BUF/SOF) De obligatoriske forretningsgange foreskriver, at arbejdspladsen har ansvaret for at sikre, at medarbejderen ikke starter i job før børneattest er indhentet og godkendt. Der ses ikke at være etableret en forretningsgang i forvaltningerne, der følger op på, at mangelfuld dokumentation indsendes til KS. SOF har ved udgangen af 2015 3 sager, hvor dokumentation for børneattest mangler.</p> <p>Der er risiko for, at kommunen ikke disponerer i overensstemmelse med gældende regler, og således ikke sikrer, at der systematisk indhentes børneattester.</p> <p>2016 Socialudvalget har i september 2016 godkendt SOF's indstilling om at udvide praksis for, hvor der skal indhentes børneattester. Det er i indstillingen anført, at der uændret ikke indhentes børneattest fra frivillige på krisecentre.</p> <p>SOF har primo 2017 udarbejdet ny vejledning om indhentning af børneattester. Det fremgår, af vejledningen at der skal indhentes børne- og straffeattester for alt personale, der er beskæftiget på forvaltningens institutioner og tilbud for børn og unge, herunder også timelønnet og andet løst ansat personale. Videre anføres det, at det er ubetinget den ansættende leders ansvar, at der indhentes børne- og straffeattester, og at det sker rettidigt. Vejledning er i april ajourført blandt andet med afsnit om indhentning og håndtering af børneattester for frivillige.</p> <p>Vores stikprøve gennemgang i januar 2017 har vist, at der er i flere borgercentre ikke konsekvent foreligger dokumentation for børneattester på alle ansatte, som arbejder med børnerelaterede opgaver. Vores stikprøve på 32 medarbejdere viser, at der for 8 medarbejdere ikke forelå gyldig børneattest på personalesagen. Det er efterfølgende påset, at disse er indhentet.</p> <p>SOF har med anvendelse af BørneattestRobotten i KS gennemgået ca. 2.500 personalesager for kontrol af, om der foreligger gyldig børneattest. Der udestår fortsat at indhente børneattest for 8 medarbejdere.</p>	<p><u>Operationel risiko</u></p> <p>Risiko for tab i omdømme som følge af uhenigtsmæssige eller mangelfulde interne forretningsgange, menneskelige fejl.</p> <p><u>Compliance risiko</u></p> <p>Manglende overholdelse af lovgivningen.</p>	<p>Det skal henstilles, at SOF fortsætter arbejdet med at indhente børneattester for de resterende 8 medarbejdere, så det sikres, at lovens bestemmelser efterleves fuldt ud i hele forvaltningen.</p>		
Forvaltningens iværksatte tiltag	<p>2015: SOF følger op på områder, hvor der bør ligge en børneattest inden personen ansættes i kommunen.</p> <p>2017: Praksis ved indberetning af ansættelser er i samarbejdet mellem SOF og KS skærpet så ingen medarbejdere kan ansættes uden den fornødne børneattest. SOF har yderligere iværksat tiltag til styrkelse af information om indhentelse af attester på hjemmeside og lignende.</p> <p>I forhold til de resterende 8 medarbejdere, hvor der endnu ikke foreligger en børneattest, har forvaltningen igangsat tiltag. Dette omhandler indkaldelse til tjenstlige samtaler og lignende. Lederne er opmærksomme på, at medarbejderne ikke må arbejde med børnerelaterede opgaver, før attesterne er indhentet.</p>				

Revisionen har givet anledning til følgende observationer:

3.1 Design af regler og retningslinjer

SOF har i september 2016 indstillet til Socialudvalget, at praksis for indhentning af børneattester udvides til at omfatte alle nye medarbejdere i SOF's hjemmepleje. Af indstillingen fremgår, at der uændret indhentes børneattest på ansatte på børne- og ungeområdet og for ansatte på krisecentre for kvinder med børn. Dog indhentes der ifølge indstillingen ikke børneattest for frivillige på krisecentrene.

SOF har i januar 2017 udarbejdet ny vejledning om indhentning af børneattester. Det fremgår af vejledningen, at der skal indhentes børne- og straffeattester for alt personale, der er beskæftiget på forvaltningens institutioner og tilbud for børn og unge, herunder også time-lønnet og andet løst ansat personale. Kravet gælder alle forvaltningens tilbud, både de kommunale og de selvejende, der har driftsoverenskomst med Københavns Kommune, samt myndighedscentre. Det enkelte borgercenter kan herudover foretage en nærmere definition af relationer, der skal være omfattet af bestemmelserne jfr. lovgivning herom. Videre anføres det, at det er ubetinget den ansættende leders ansvar, at der indhentes børne- og straffeattester, og at det sker rettidigt.

SOF har i april 2017 ajourført vejledningen blandt andet med tilføjelse af afsnit om eksterne leverandører samt at der indhentes børneattester på alle frivillige, der har mulighed for at opnå direkte kontakt med børn, herunder også frivillige på krisecentre.

De fire borgercentre har i varierende grad beskrevet egne uddybende retningslinjer. Der henvises til bilag 2 for nærmere beskrivelse vedrørende de enkelte borgercentre.

SOF har oplyst, at for de private og selvejende tilbud, som Socialtilsynet fører tilsyn med, er det Socialtilsynet, som påser, at der foreligger gyldige børneattester.

3.2 Implementering af regler og retningslinjer

Vores gennemgang har vist, at der er i flere borgercentre ikke konsekvent foreligger dokumentation for børneattester på alle ansatte, som arbejder med børnerelaterede opgaver. En stikprøve på 32 medarbejdere viser, at der for 8 medarbejdere ikke forelå gyldig børneattest på personalesagen. Der henvises til bilag 2 for nærmere beskrivelse ved-

rørende de enkelte borgercentre. Det er efterfølgende påset, at der nu foreligger gyldig børneattest for disse medarbejdere.

SOF har i samarbejde med KS og BørneattestRobotten gennemgået om der for alle medarbejdere, der arbejder på områder med børn under 15 år, foreligger gyldig børneattest på personalesagen. Gennemgangen har omfattet ca. 2.500 medarbejdere. BørneattestRobottens gennemgang viste, at der fortsat ikke forelå gyldig børneattest på personalesagen for ca. 1.200 medarbejderne. SOF oplyser, at status pr. 2. maj 2017 viser, at der ikke er indhentet gyldig børneattest for 8 medarbejdere.

SOF har oplyst, at baggrunden for at det ikke med sikkerhed kunne påvises, at der i de ca. 1.200 sager var indhentet en børneattest, var, at det tidligere har været praksis i forvaltningen, at indhentede børneattester efter endt vurdering blev makuleret, samt at lederen noterede, at børneattesten var vurderet.

I tilfælde hvor SOF anvender eksterne leverandører oplyser forvaltningen, at de sikrer at børneattestlovens bestemmelser efterleves, idet det i kravspecifikationen efterfølgende i kontakten med leverandøren er indarbejdet, at der skal foreligge gyldige børneattester.

4. FORVALTNINGENS TILTAG

Rapports konklusion er drøftet med ledelsen i Socialforvaltningen, der er enig i indholdet af rapporten og har tilsluttet sig IR's risikovurderinger i tilknytning hertil.

IR vurderer, at de anførte tiltag vil reducere de identificerede risici.

Forvaltningens ansvarlige for implementering er Helle Vibeke Carstensen.

Tidsfrist for afslutning af implementering er 1. juni 2017.

5. BØRNEATTESTER

Lovgivning

Siden 1. juli 2005 har det været lovpligtigt for daginstitutioner, idrætsforeninger, spejderklubber osv. at indhente en børneattest, inden de ansætter eller beskæftiger en person, der skal have direkte kontakt med børn under 15 år. Den 1. juni 2012 blev børneattestloven udvidet, så pligten til at indhente børneattest også gælder ved ansættelse eller

beskæftigelse af personer, der fast færdes blandt børn under 15 år og som derved har mulighed for at opnå direkte kontakt med børn.

En børneattest er en særlig straffeattest, der indeholder oplysninger om afgørelser, dvs. domme m.v., om visse seksualforbrydelser begået mod børn under 15 år.

Overordnede regler i KK

Koncernservice har udarbejdet et cirkulære (Cirkulære nr. 5/2016) om "Opslag og ansættelser i Københavns Kommune – procedurer og regler". Der er ikke en ensartet pligt eller ret til at indhente børneattester i de enkelte forvaltninger. Forvaltningerne skal derfor altid undersøge hvilke stillinger, der kræver indhentelse af børneattest. I cirkulæret stilles ikke krav om, at det i stillingsopslag anføres, såfremt en stilling kræver, at der indhentes en børneattest. Det kræver samtykke fra ansøgeren, når arbejdsgiveren ønsker at indhente en børneattest.

Koncernservice har udarbejdet "Vejledning til vurdering af straffeattest", som også indeholder et afsnit om børneattester. Af vejledningen fremgår, at det er tjenestestedet, som skal indhente børneattest og samtykke hertil fra medarbejderen/ansøgeren. Vejledningen indeholder i hovedtræk retningslinjer for indhentelse af børneattester i de enkelte forvaltninger. Vejledningen indeholder ikke beskrivelse af gråzoneområder, hvor BIF henviser medarbejdere/borgere til beskæftigelsesindsatser/nytteindsatser i andre forvaltninger.

BILAG 1

Definition af prioriteter for risiko og væsentlighed

I revisionsrapporter fra såvel Deloitte som Intern Revision vil formidlingen af risiko og væsentlighed på de i revisionernes enkelte observationer blive påført en prioritet ud fra følgende vurderingsgrundlag:

Prioritet 1 – markeres med

- Prioritet 1 markeringer anvendes for risici, der anses for kritiske. I forbindelse med beretninger kan det observerede forhold efter nærmere vurdering eventuelt give anledning til en revisionsbemærkning.
- En risiko anses for kritisk, såfremt der er en høj grad af sandsynlighed for, at forholdet indtræffer og/eller har en betydelig effekt og/eller har en betydelig udbredelse.
- Prioritet 1 markeringer rapporteres til ledelsen med påkrav om, at disse forelægges for det stående udvalg. Observationen medtages i delberetninger og beretninger til Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen.

Prioritet 2 – markeres med

- Prioritet 2 markeringer anvendes for risici, der anses for væsentlige. Observationerne må ikke have en karakter, der kan medføre revisionsbemærkninger i årsberetningen.
- En risiko anses for væsentlig, såfremt der er en middel grad af sandsynlighed for, at forholdet indtræffer og/eller har en vis effekt og/eller har en vis udbredelse.
- Prioritet 2 markeringer rapporteres til ledelsen med anbefaling om, at disse forelægges for det stående udvalg. Observationen medtages ikke i delberetninger og beretninger.

Prioritet 3 – markeres med

- Anvendes for risici, der anses for mindre væsentlige, og som derfor kun rapporteres til ledelsen som opmærksomhedspunkter.
- En risiko anses for mindre væsentlig, såfremt der er en lille grad af sandsynlighed for, at forholdet indtræffer og/eller har en lille effekt og/eller har en lille udbredelse.

BILAG 2**Oversigt over implementering på de fire borgercentre i SOF**

SOF		
Borgercenter	Regler og retningslinjer for indhentning af børneattester	Implementering af regler og retningslinjer
Borgercenter Børn og Unge	<p>Retningslinjer for indhentning af børneattester udsendt som del af Ledelseskommunikation i august 2016. Ledelseskommunikation udsendes flere gange årligt.</p> <p>Der er udarbejdet særskilte retningslinjer for indhentning af børneattester hos netværksplejefamilier, hvor det fremgår, at der skal indhentes børneattester for alle over 15 år i husstanden forud for godkendelse som plejefamilie.</p>	<p>Udvalgt stikprøve på 8 medarbejdere, hvor der ifølge retningslinjerne skal foreligge en børneattest forud for ansættelsen.</p> <p>For en af de 8 medarbejdere forelå der ikke en gyldig børneattest på personalessagen.</p>
Borgercenter Handicap	<p>Borgercenter Handicap har ikke lokale nedskrevne retningslinjer for indhentning af børneattester. Det er af ledere på borgercentret oplyst, at de generelle regler fra centralforvaltningen følges og at der indhentes børneattester ved ansættelser på børneområdet.</p>	<p>Udvalgt stikprøve på 8 medarbejdere, hvor der ifølge retningslinjerne skal foreligge en børneattest forud for ansættelsen.</p> <p>For 2 af de 8 medarbejdere forelå der ikke en gyldig børneattest på personalessagen.</p>
Borgercenter Voksne	<p>Borgercenter Voksne har beskrevet vejledning for indhentning af børneattester. Det fremgår, at der indhentes børneattester for medarbejdere på kvindekrisecentre.</p>	<p>Udvalgt stikprøve på 8 medarbejdere, hvor der ifølge retningslinjerne skal foreligge en børneattest forud for ansættelsen.</p> <p>For 2 af de 8 medarbejdere forelå der ikke en gyldig børneattest på personalessagen.</p>
Borgercenter Hjemmepleje	<p>Den sociale Hjemmepleje er ved at udarbejde nye beskrevne retningslinjer for indhentning af børneattester. Det er af Socialudvalget vedtaget, at der skal indhentes børneattest ved alle nyansættelser i hjemmeplejen.</p>	<p>Udvalgt stikprøve på 8 medarbejdere, hvor der ifølge retningslinjerne skal foreligge en børneattest forud for ansættelsen.</p> <p>For 3 af de 8 medarbejdere forelå der ikke en gyldig børneattest på personalessagen. Yderligere var 3 af de 5 gyldige børneattester indhentet primo 2017 ved implementering af de nye retningslinjer for indhentning af børneattester på alle i hjemmeplejen.</p>